

پیشوای پنجم و شیعیان همراه

کتاب «شیعه در دوره امام باقر(ع)» نوشته سیدقاسم رزاقی موسوی راهی ویتترین کتابفروشی‌ها شد.

کتاب «شیعه در دوره امام باقر(ع)» نوشته سیدقاسم رزاقی موسوی راهی ویتترین کتابفروشی‌ها شد.

به گزارش ایکننا؛ کتاب «شیعه در دوره امام باقر(ع)» اثر حجت الاسلام والمسلمین سیدقاسم رزاقی موسوی است که از سوی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تهیه شده است.

محتوای پژوهشی

پژوهش حاضر درصدد بررسی وضعیت شیعه در دوران امامت امام باقر(ع) در ابعاد مختلف اجتماعی، سیاسی، علمی، فرهنگی، اقتصادی و ارائه تصویری جامع از وضعیت شیعه در این دوره زمانی در مناطق شیعه نشین عراق، حجاز، یمن، مناطقی از ایران به ویژه خراسان و قم است. این دوره به لحاظ فرهنگی و اجتماعی از اهمیت خاص برخوردار است و مقطع مهمی برای تاریخ تشیع به شمار می آید.

با وجود برخی مشکلات و اختلافات درون مذهبی، در کنار شیعیان پیرو امام(ره)، گروهی با اعتقاد به محمد حنفیه و فرزندش از مسیر ائمه اثنی عشر جدا شدند و اولین انحراف در میان شیعه را رقم زدند. گروهی دیگر که در نحوه مواجهه با دستگاه خلافت و شرایط امام، دیدگاه متفاوتی داشتند، زمینه های شکل گیری فرقه زیدیه را فراهم ساختند.

این کتاب با تأکید بیشتر بر بررسی وضعیت شیعیان پیرو امام که خط فکری و مثنی سیاسی خود را براساس نظر آن حضرت قرار دادند، به حیات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی سایر گروه های شیعی پرداخته است.

فصول

این کتاب در پنج فصل تألیف شده است؛ در فصل اول این اثر پس از بیان کلیاتی، در فصل دوم، به تشریح وضعیت علمی و فرهنگی شیعه در دوره امام باقر(ع) پرداخته شده و با مروری بر وضعیت فکری مسلمانان تا دوره امام(ع)، مهم ترین اندیشه ها و عقاید و تحولات علمی شیعیان مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

نویسنده در ادامه این فصل، ضمن معرفی اصحاب اندیشمند امام(ع) به جریان شناسی علمی فرهنگی عصر امام باقر(ع) می پردازد.

«وضعیت اجتماعی شیعیان در دوره امام باقر(ع)» عنوان سومین فصل از این کتاب است؛ در این فصل، ضمن مروری بر اوضاع اجتماعی تا عصر این امام بزرگوار، پراکندگی جغرافیایی شیعه و عوامل گسترش آن تشریح و به گونه شناسی فرقه های شیعه در این دوره پرداخته شده است.

در ادامه این فصل، مناسبت های اجتماعی شیعیان تبیین و به آسیب های اجتماعی در میان شیعیان و همچنین جریان شناسی اجتماعی شیعیان در این دوره پرداخته شده است.

در فصل بعدی وضعیت سیاسی شیعیان در دوره امام(ع) مورد اشاره قرار گرفته است؛ نویسنده در این فصل ضمن مروری بر اوضاع سیاسی جامعه، اندیشه سیاسی شیعه را تبیین و عملکرد سیاسی شیعیان و پیامدهای آن تشریح شده و جریان شناسی سیاسی شیعه را مورد بحث و بررسی قرار داده است.

پنجمین و آخرین فصل از کتاب مذکور به وضعیت سیاسی شیعیان در دوره امام باقر(ع) اختصاص یافته که در این فصل، وضعیت اقتصادی جامعه اسلامی و شیعیان و روابط اقتصادی شیعیان تشریح شده است.

جرعه ای از دریا

با شکل گیری جامعه اعتقادی شیعه، ظهور علما و بزرگان شیعه در دوره امام باقر(ع) از دیگر ویژگی های جریان های علمی این دوره است؛ بزرگانی مانند جابر بن یزید، زراره، حمران بن اعین، برید العجلی، سدیر صیرفی و... که برخی از آنان خود صاحب دیدگاه ها و نظریه هایی در این دوره به شمار می آیند.

شناخت کامل وضعیت علمی و فرهنگی دوره به بررسی جامع هر یک از مؤلفه های علمی و فرهنگی از جمله بررسی زندگی عالمان شیعه نیاز دارد.

در این میان، برخی از این عالمان تأثیرگذارتر و منشأ جریانی در عصر خود بودند. البته این مسئله به معنای قد علم کردن در برابر امام نیست، بلکه تحت هدایت امام و با استفاده از رهنمودهای امام در تلاش بودند تا در فضای علمی نقش آفرین باشند و اندیشه های شیعی و دیدگاه های علمی خود را در موضوعات مختلف تبیین نمایند. از مهم ترین شخصیت های تأثیرگذار و جریان ساز می توان به هشام بن حکم، زراره بن اعین و جابر بن یزید جعفی اشاره داشت.